

A Pécsi Ítéltábla a dr. Tóthmátyás László (fél címe) ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe, tartózkodási helye: ...) I. rendű, **II.rendű felperes neve** (címe, tartózkodási helye: ...) II. rendű felperesnek - a dr. Dedics Edit (fél címe) jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen - érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránti perében a Kaposvári Törvényszék 2016. október 11. napján kelt 21.P.20.463/2016/24. számú ítélete ellen a felperesek által 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy tizenöt napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes, mint az adós, és a II. rendű felperes, mint zálogkötelezett az alperessel, mint hitelezővel és zálogjogosulttal 15.507 svájci frank összegű kölcsönre 2008. július 15. napján deviza alapú szabad felhasználású kölcsönszerződést kötött, melyben az alperes azt vállalta, hogy a kölcsön összegét a folyósítás napján érvényes, a hirdetményében közzétett hitelkonverziós vételi árfolyamon forintra átváltja, és a forint ellenértéket, de legfeljebb 2 millió forintot utal át az I. rendű felperes számlájára.

A kölcsönszerződés feltételei szerint a futamidő 96 hónap, a hathavi kamatperiódusonként változó éves ügyleti kamatláb induló mértéke 7,60 %, a kezelési költség 0 %, a teljes hiteldíj mutató 9,87 %, mely utóbbi nem tükrözi a kölcsön kamat- és árfolyamkockázatát, számítása során figyelmen kívül maradt a közjegyzői díj és a vagyonbiztosítási díj. Az induló havi törlesztőrészlet a kölcsön teljes összegének igénybevételét feltételezve 216,93 CHF, változatlan kamatmértéket feltételezve az adós által fizetendő összes ügyleti kamat 5.904,49 CHF. A záró rendelkezések között az I. rendű felperes kijelentette, hogy a kölcsön árfolyamkockázatával kapcsolatban a hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, a kizárólagosan őt terhelő árfolyamkockázattal tisztában van, és tudomásul veszi, hogy ennek vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Az I. rendű felperes egy tájékoztatót is aláírt, mely szerint az árfolyamváltozás előre nem látható és előre nem számítható többletköltséget okozhat; amennyiben a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke, a tőkeösszeg és a kamatainak megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges, a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni.

Az alperes az I. rendű felperes részére 2008. július 23. napján ténylegesen 14.368,75 svájci franknak megfelelő összeget folyósított, ami a napi hitelkonverziós vételi árfolyamon 2 millió forintnak felelt meg. A 2008. július 23. napján megküldött folyósítási értesítő szerint a havi törlesztőrészlet induló összege 200,99 svájci frank, az első esedékesség 2008. augusztus 28., az éves kamat 7,6 % volt.

Az I. rendű felperes 2011. december 13. napján 950.000 forint előtörlesztés elszámolását kérte, amit az alperes nem teljesített. Az I. rendű felperes a ...hez fordult, mely eljárás során egyezség nem jött létre, az alperes az általános törlesztési szabályok szerint számolta el a 950.000 forintot.

A kölcsönszerződés felülvizsgált elszámolása megtörtént.

A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, mert a szerződésben írtakhoz képest kisebb összeget folyósított az alperes. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 200.§ (2) bekezdése, 209/A.§-a, 302.§-a, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213.§-a alapján a szerződés érvénytelenségére hivatkoztak. Állították, hogy az árfolyamkockázatról megfelelő tájékoztatást nem kaptak. Hivatkoztak arra is, hogy a közokiratba foglalt szerződés nem felel meg a közjegyzőkről szóló 1990. évi XLI. törvény 30.§-ának és a 120.§ (1) bekezdés d) pontjának, a THM meghatározása nem a teljes hiteldíj mutató meghatározásáról, számításáról és közzétételéről szóló 83/2010. (III. 25.) Korm. rendelet 3.§ (1) bekezdésének megfelelően történt. Sételmezték, hogy az alperes az előtörlesztés szerződésben foglalt szabályait megszegte, ugyanakkor e körben elszámolást nem kértek. Kifogásolták, hogy az alperes nem tájékoztatta őket kérésük ellenére arról, hogy a törlesztési számlára befizetett euró összeget milyen árfolyam figyelembevételével számolta el forintra, illetve svájci frankra; ezzel összefüggő igényüket nem konkretizálták. Az érvénytelenségből adódóan az eredeti állapot helyreállítását kérték annak megállapításával, hogy a 2.452.255 forint összegű teljesítéssel a felperesek valamennyi tartozásukat az alperes felé megfizették.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felpereseket 100.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Ítéletét azzal indokolta, hogy az írásba foglalt kölcsönszerződés az 1959. évi Ptk. 205.§ (2) bekezdésének megfelelően a szerződés lényeges elemeit, köztük a szerződés tárgyát tartalmazta, így a kölcsönszerződés létrejött és a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjának is megfelelt.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) és e) pontjai kapcsán megállapította, hogy az e jogszabályhelyek által előírt elemeket, a szerződéssel kapcsolatos költségeket, a kamatok éves, százalékban kifejezett értékét, a törlesztőrészletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat is tartalmazta a kölcsönszerződés, az alperes feltüntette, hogy a THM számításánál mely díjakat nem vett figyelembe. Az a tény, hogy a későbbiek folyamán a szerződésben meghatározott kölcsönösszeghez képest kisebb összeg folyósítása kihatással volt a törlesztőrészlet havi összegére, az elszámolásra tartozó kérdés, a szerződés érvényességét nem érinti. Az első törlesztést, az azt követő törlesztések időpontját is egyértelműen tartalmazza a szerződés 4.4. pontja. Az előtörlesztéssel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy ha a szerződés teljesítése során esetlegesen nem együttműködve járt el az alperes, az a szerződés érvényességére nem hat vissza. A felperesek - bár hivatkoztak az alperes együttműködési kötelezettségének megsértésére - ezzel kapcsolatos elszámolást nem kértek, a megállapítási kereset Pp. 123.§-ban írt feltételei pedig nem álltak fenn. A felperesek által

konkretizált igény hiányában nem volt érdemben vizsgálható az euró forintra, illetőleg svájci frankra történő átváltása sem.

Az I. rendű felperes által aláírt tájékoztatóra, a kölcsönszerződés záró rendelkezései között is megtalálható árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásra is figyelemmel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a tájékoztatás megfelelt a 2/2014. számú PJE határozatban, a 6/2013. számú PJE határozat 3. pontjában kifejtetteknek és a Hpt. rendelkezéseinek. Tévesen állították a felperesek azt is, hogy a szerződés az 1959. évi Ptk. 200.§ (2) bekezdésébe ütközik, az árfolyamkockázatot a hitelfelvevők a kedvezőbb kamatmérték ellenében vállalták, ezért a szerződés jóerkölcsbe ütközése sem állapítható meg. A közjegyzőkről szóló 1990. évi XLI. törvény 30.§-ának, 120.§ (1) bekezdés *d)* pontjainak megsértésével kapcsolatos felperesi hivatkozásokat (miszerint a kölcsönszerződés aláírására nem az irodahelyiségben került sor, illetve a közjegyzői okirat a felolvasás kezdő és záró időpontját nem tartalmazza) az elsőfokú bíróság úgyszintén alaptalannak találta, mivel a közjegyzői törvény módot adott az irodahelyiségen kívül történő eljárásra, míg a 120.§ (1) bekezdés *d)* pontja 2015. július 1. napjától hatályos, a per tárgyát képező szerződést pedig 2008. július 15. napján, több évvel korábban kötötték meg.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbeztek, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, kereseti kérelmük teljesítését kérték. Fellebbezésükben is hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdés *a)* pontjára figyelemmel semmis, mert a hitelező az adós részére a kölcsönszerződés szerint 15.507 svájci frank kölcsön nyújtását vállalta, ennek ellenére csak 14.365,75 svájci frank folyósítása történt meg. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a 2011. december 23. napján előtörlesztés címén befizetett 950.000 forintot legfeljebb 2012. január 23. napjáig a tőkére kellett volna jóváírni, de az alperes azt havi törlesztés címén számolta el, amivel szerződést segezt. Hangsúlyozták, hogy az alperes a békéltető testületi eljárásban a peres eljárás során őket megillető valamennyi jogról való lemondástól tette függővé az előtörlesztés elszámolását. Megismételték azt a véleményüket is, hogy az alperes a CHF/HUF devizaárfolyam átváltásakor jogsértően járt el, mert az eurót a vételi árfolyamon átváltotta HUF árfolyamra, a HUF eladási árfolyamon átváltotta CHF devizára, majd eladási árfolyamon visszaváltotta forintra és ezen számolta el. Fellebbezésük kiterjedt arra is, hogy a szerződéskötéskor sem a bank, sem a közjegyző részéről az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást nem kaptak, csak egy nyilatkozatot íratnak velük alá. A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXVIII. törvény 5.§ (1) bekezdésében, 13.§ (1) bekezdésében, 8. és 9. §-aiban írt, a hitelszerződés megkötését megelőző tájékoztatást elmulasztotta az alperes. Továbbra is hivatkoztak arra, hogy a közjegyzői okirat felolvasásának kezdő és befejező időpontját óra-perc pontossággal az okiratban rögzíteni kellett volna, ami elmaradt. 2008. decembertől 2011. májusig a havi törlesztőrészek fizetése euróban történt, az euró átváltással kapcsolatban az alperes tájékoztatást nem adott. A THM tartalmilag hiányos, mivel nem tartalmazza a zálogjog bejegyzésének földhivatali díját, a lakossági bankszámla és a vagyonbiztosítás költségeit, holott azok a kölcsönfolyósítás feltételeivel együtt járó költségek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és a keresetet elutasító érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A felperesek fellebbezésükben alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel semmis, mert a vállalt 15.507 svájci frank kölcsönből csak 14.365,75 svájci frank folyósítása történt meg, így a kölcsönszerződés nem tartalmazza a szerződés tárgyát. Ezzel szemben a felek kölcsönszerződése egyértelműen rögzítette a kölcsönösszeget; amennyiben attól eltérő összeg került folyósításra, az az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint a szerződés érvényességét nem érinti. A szerződés ugyanakkor azt is tartalmazza, hogy forintban folyósítja az alperes a kölcsönt legfeljebb 2 millió forint összeg erejéig. A 2 millió forintnak a szerződéskötés napján 15.507 svájci frank felelt meg, a folyósításkor 14,368,75 svájci frank, vagyis szerződésszegést sem követett el az alperes.

A szerződés érvénytelenségéhez vezető oknak szükségképpen már a szerződés megkötésekor fenn kell állnia; a szerződő felek bármely, a szerződés megkötését követően tanúsított magatartása ebből következően az érvénytelenség vizsgálatának körén kívül esik. Ennek megfelelően az előtörlesztés megtagadása nem eredményezhette a szerződés semmisségét. Az 1959. évi Ptk. 277.§ (2) bekezdésében előírt együttműködési kötelezettség megszegése - ahogy arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt - nem érvénytelenségi ok, a felperesek pedig ezzel kapcsolatosan más kereseti kérelmet nem terjesztettek elő. Az is megállapítható a periratokból, hogy a 2012. június 29. napján kelt egyezségi ajánlatban az I. rendű felperes kérelmének megfelelően vállalta az alperes az előtörlesztésként rendelkezésre álló összeg elszámolását, elengedte az előtörlesztési díjat, és ehhez képest a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem minden jogáról kellett volna a felpereseknek lemondaniuk, hanem kizárólag az előtörlesztéssel kapcsolatos további igényérvényesítésről.

A deviza forintra és a forint devizára történő átváltásával kapcsolatos ún. árfolyamrész kérdését a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) szerinti elszámolás során lehetett érvényesíteni, és az elszámolással összefüggésben a DH2 törvényben meghatározottak szerint lehetett jogorvoslatot kérni. Az elszámolás a jelen peres eljárásban a DH2 törvény 29. §-a értelmében már nem vitatható. Az a körülmény pedig, hogy a bank nem adott tájékoztatást az euró átváltásával kapcsolatban, ugyancsak nem érvénytelenségi ok.

Alaptalanul utaltak a felperesek fellebbezésükben arra is, hogy az árfolyamkockázatról elmaradt a tájékoztatás, kizárólag a nyilatkozatot írtatták velük alá. A 2008. július 15. napján készült kockázatfeltáró nyilatkozat, illetve a kölcsönszerződés III.2. pontja egyértelműen és kellő részletességgel tartalmazzák az árfolyam kedvezőtlen változásának lehetőségét, annak kihatását a törlesztőrészletekre, és azt, hogy azt kizárólag a fogyasztó tartozik viselni. A nyilatkozatok mindenben megfeleltek a 2/2014. számú PJE határozatban, illetve a 6/2013. számú PJE határozatban foglalt kívánalmaknak, amennyiben pedig aláírás előtt azt a felperesek nem vagy nem kellő részletességgel és körültekintéssel tanulmányozták, úgy annak következményeit viselni tartoznak. A fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségből eredően ugyanis a jóhiszeműség és tisztesség követelményeire tekintettel a kölcsönbevevőtől is minimálisan elvárható, hogy a nagy összegű, hosszú távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt (BDT2013. 2889.), áttanulmányozza a szerződés szövegét, szükség esetén az egyes általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen (6/2013. PJE.). Ha az I. rendű felperes a kellő figyelmességgel és körültekintéssel elolvasta volna a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatáról szóló tájékoztatót, egyértelműen fel kellett

volna ismernie, hogy a fizetési terhei előre nem látható mértékben is megnövekedhetnek. A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXVIII. törvény fellebbezésben felhívott rendelkezései 2015. február 1. napján léptek hatályba, így az e jogszabályhelyek szerinti kötelezettségek az alperest 2008. évben nem terhelhették.

Nem megalapozott a felpereseknek az az álláspontja sem, miszerint a kölcsönszerződés nem közokirat, mert a közjegyző azt nem a székhelyén, hanem a bankfiókban olvasta fel, illetve kezdő és befejező időpontot nem tüntetett fel. Az elsőfokú bíróság által is felhívott, a közjegyzőről szóló 1991. évi XLI. törvény 30.§-a lehetővé teszi a közjegyző számára az irodán kívüli eljárást. Mindez egyébként sem érinti a kölcsönszerződés létrejöttét és érvényességét, és nem érinti az okirat közokirati jellegét sem, mert a törvény 131.§ (1) bekezdése értelmében csak a 120-129.§-ban foglaltak megsértésével vagy elmulasztásával készített okirat nem minősül közokiratnak. A törvény 120.§ (1) bekezdés *b)* pontja pedig, ahogy arra az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott, csak 2015. július 1. napjától hatályos, vagyis a felolvasás kezdő és befejező időpontját csak az ezt követően készült közokiratokon kell rögzíteni.

A felperesek helytelenül állították, hogy a perbeli kölcsönszerződésben megjelölt THM hiányos, mert nem tartalmazza a zálogjog bejegyzésével kapcsolatos földhivatali eljárás díját, a lakossági bankszámla nyitás díját és a vagyonszolgáltatási díjakat. A kölcsönszerződés 3.6. pontja szerint a THM 9,87 %. A THM számítása során nem került figyelembevételre a kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalása miatt felmerülő közjegyzői díj, továbbá az ingatlanfedezetre vonatkozóan megkötendő vagyonszolgáltatási díj. A perbeli időszakban hatályos, a betéti kamatról, az értékpapírok kamatáról és a THM számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet 8.§ (1) bekezdése, illetőleg (2) bekezdés *b)* pontja szerint azonban sem a közjegyzői eljárás díját, sem pedig a vagyonszolgáltatás díját a THM-nek nem kellett tartalmaznia.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése és Pp. 253.§ (4) bekezdése alapján, annak helytálló indokaira utalással helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a felpereseket kötelezte az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségének megfizetésére, melynek összegét a Pp. 67.§ (2) bekezdése folytán alkalmazandó, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *a)* pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg, és azt a 3.§ (6) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányban mérsékelte.

A felperesek személyes költségmentessége folytán a feljegyzett fellebbezési illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) és (7) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2017. április 6.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogycska Petra s.k. bíró